Beoordelingskader Interbestuurlijk Toezicht
Jaargang 2025/2026

Domein	Belang toezicht	Informatie-arrangement	Weging en beoordelingscriteria	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Financiën	Het bevorderen van financieel gezonde gemeenten om taken (zowel autonoom als medebewind) te kunnen uitvoeren zonder dat (onnodig) financiële problemen op de collectiviteit van gemeenten (Gemeentefonds) worden afgewenteld.	• Begroting die voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); • begrotings-wijzigingen; • jaarstukken; • raadsstukken • verordeningen ex. artikel 212 en 213 Gemeentewet • beleidsnota's conform deze (financiële) verordeningen in het kader van de P&C cyclus.	Aan de hand van criteria in Gemeentewet en landelijk beleidskader financieel toezicht. Interpretatie van de genomen maatregelen om begroting en meerjarenramingen sluitend te maken.	1. Geraamde uitgaven en inkomsten structureel en reëel in evenwicht en, 2. uit meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en, 3. er is, voor zover bekend, geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <u>Intensiteit toezicht: laag</u> • Begroting vergt geen goedkeuring. • Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact (≤ 2 x per jaar). • Monitoren begrotingswijzigingen. • Themaonderzoeken. • Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. • Opvragen nota's deelonderwerpen finan-ciële positie.	1. De geraamde uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft, of, 2. de geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld, en/of, 3. er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u> • Begroting vergt geen goedkeuring.	1. Geraamde uitgaven en inkomsten zijn niet structureel en reëel in evenwicht en, 2. uit meerjarenbegroting is niet aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld. Ook kan er sprake zijn van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. Deze onderwerpen onderbouwen mede de kleuring. <u>Intensiteit toezicht: hoog</u> • Goedkeuring begroting/begrotings-wijzigingen noodzakelijk. • Besluit inrichting toezichtregime. • Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (> 5 x per jaar). • Verdiepingsvragen rondom financiële problematiek.

					• Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. • Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). • Monitoren van herstelmaatregelen/be-grotingswijzigingen. • Het zijn van sparringpartner. • Themaonderzoeken. • Onderzoek programmarekening met accoun-tantsverslag. • Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.	• Afspraken rondom termijn herstel. • Monitoren van herstelmaatregelen. • Het zijn van sparringpartner. • Themaonderzoeken. • Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie. • Facultatief: het houden van een begrotingsscan (i.s.m. BZK). • Onderzoek programma rekening met accountantsverslag.
Domein	**Belang toezicht**	**Informatie-arrangement**	**Weging en beoordelingscriteria**	**Toezichtregime groen**	**Toezichtregime oranje**	**Toezichtregime rood**
Omge-vings-Recht VTH (voor-heen Wabo)	Bescherming van mens, leefomgeving, cultuurhistorische waarden, monumenten en natuur; kwaliteit van beleid, uitvoering en handhaving.	De hoofddocumenten van de beleidscyclus: • Begroting • (meerjarig) probleem- en risicoanalyse. • Meerjarig beleid. • (meerjarig) uitvoeringskaders als strategieën en werk instructies • Jaarlijks programma. • Jaarlijks evaluatie rapportage. • Verordening uitvoering en handhaving. • Beslis- en aanbiedings-documenten. • Verordening uitvoering en handhaving. • En bij steekproef en/of melding: de dossiers.	Interpreteren van de criteria uit de Omgevings-wet, Omgevingsbesluit, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (big 8); Ook de VTH component van het domein Omgevingsrecht (voorheen WRO) wordt hierin betrokken. Rapportage & evaluatie: • Probleemanalyse en risicoanalyse. • Verantwoording werkzaamheden, afspraken, doelen en prioriteiten. • Beleidsevaluatie •	**Inzicht in uitvoering en handhaving** Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria. Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld. <u>Intensiteit toezicht: laag</u> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef)	**Onvoldoende inzicht in uitvoering en handhaving** Onvolledig sluitende beleids- en uitvoerings-cyclus. Een stap is onvolledig of ontbreekt en/of. Geen of onvoldoende zicht op verbetering (op verbeterpunt(en)). <u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar.	**Uitvoering en/of handhaving onvoldoende** Niet sluitende beleids- en uitvoeringscyclus. Een of meer stappen uit de big-8 ontbreken volledig. één of meer jaren oranje en onvolledig zicht op verbetering <u>Intensiteit toezicht: hoog</u> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. • Bestuurlijk overleg en afspraken

[1] KPI's: Kritische Prestatie Indicatoren Archief, zie Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) VNG

Strategisch beleidskader:
- Actueel en volledig VTH beleid (activiteiten, prioriteitenstelling, doelen, methodiek van monitoring en evaluatie, afspraken over samenwerking en afstemming).
- Capaciteit in de begroting.

Operationeel beleidskader:
- Beleidsdoelstellingen en indicatoren.
- Strategieën (toezichtstrategie, sanctiestrategie en vergunningenstrategie).

Planning:
- Tijdige vaststelling uitvoeringsprogramma vóór 1 januari en evaluatierapportage vóór 1 april.
- Uitvoeringsdoelen
- Voorgenomen werkzaamheden
- Benodigde en beschikbare financiële en personele middelen;
- Verbinding tussen doelen, activiteiten en capaciteit.
- Inzichtelijk maken van risico's bij afwijken ambitieniveau.

Voorbereiding en uitvoering
- Werkprocessen, procedures en de bijbehorende informatievoorziening.

Monitoring:
- Indicatoren en verzamelde informatie.
- Voortgangsbewaking van doelen en uitvoeringsprogramma.

Control:

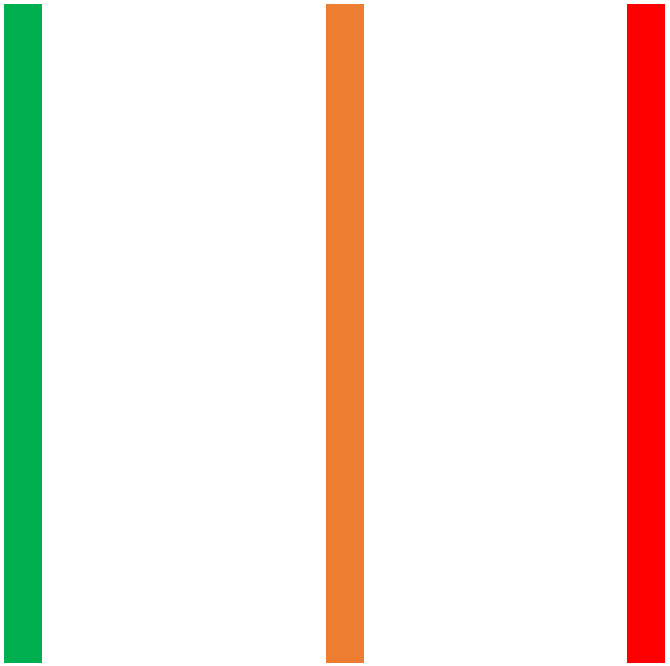
- Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting en informatie op vraagpunten. Afspraken ter verbetering van uitvoering en handhaving
- Voortgangsgesprek: 1 à 3 keer per jaar
- Als onduidelijkheid blijft of afspraken stagneren: opschaling naar managementoverleg en bestuurlijk overleg. Afhankelijk van uitkomst daarvan rood toezichtregime.
- Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven of als gemeenten meerjarig onder oranje-toezicht regime vallen (steekproef)

- Voortgangsgesprek: 1 à 3 keer per jaar.
- Dossieronderzoek: indien specifieke omstandig-heden daar aanleiding toe geven, als gemeenten onder rode toezichtsregime vallen of als er gerede twijfel is dat gemaakte afspraken/gestelde doelen niet worden gehaald (steekproef).
- Interventie: fase 3 – en verder – volgens bestuurlijke interventieladder (van het landelijke beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing)

- (Risico) Beoordeling van de verzamelde informatie.
- Eventuele wijzigingen in het programma en/of beleid.

a. Beoordeling van de uitwerking van de big-8 naar risicothema's. Deze risicothema's zijn nu:
- Verordening Uitvoering en handhaving
- Laatste versie kwaliteitscriteria;
- Borging van de overige (thuis)taken;
- Kwaliteitsdoelen;
- Rapportage aan de Raad.
- Horizontale controle/ verantwoording.
- Consequenties en risico's van de besluiten.

b. Themaonderzoeken en/of reality check:
- Goede doorwerking Big-8;
- Voldoen aan de (wettelijke) eisen.

[1] KPI's: Kritische Prestatie Indicatoren Archief, zie Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) VNG

Domein	Belang toezicht	Informatie-arrangement	Weging en beoordelingscriteria	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Ruimtelijke Ordening RO)	Bescherming van mens, leefomgeving, cultuurhistorische waarden, monumenten en natuur; kwaliteit van beleid, uitvoering en handhaving. Ruimtelijke kwaliteit	• Omgevingsvisie (één per gemeente, voor het hele grondgebied, overgangsrecht in acht nemend) • Omgevingsplan (inclusief tijdelijk omgevingsplan tot 01-01-2032, conform inhoudseisen en digitale standaarden STOP/TPOD) • Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (die aan de provincie worden voorgelegd, inclusief relevante beslis- en aanbiedingsdocumenten) • ruimtelijke overleggen tussen provincie en gemeenten waarvan de verslaglegging goed wordt gedocumenteerd. • Hoofdocumenten beleidsregels	• Er is één omgevingsvisie per gemeente voor het hele grondgebied van de gemeente, het overgangsrecht in acht nemende. • Er is één omgevingsplan per gemeente voor het hele grondgebied van de gemeente, het overgangsrecht in acht nemende. • Het omgevingsdocument, voldoet aan de inhoudseisen en terminologie uit de Omgevingswet en aan de digitale standaarden (STOP/TPOD). • Wordt toegezien op provinciale belangen bij ruimtelijke ontwikkelingen.	*Intensiteit toezicht: laag* • Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. • Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. • Steekproef eens per 3 à 4 jaar.	*Intensiteit toezicht: gemiddeld* • Ambtelijk contact: maatwerk • Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. • Als onduidelijkheid blijft: opschaling via Overijssels opschalingsmodel en bestuurlijk overleg afhankelijk van uitkomst daarvan toezichtregime rood	*Intensiteit toezicht: hoog* • Ambtelijk contact: maatwerk • Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. • Opschaling via Overijssels opschalingsmodel en bestuurlijk overleg

Domein	Belang toezicht	Informatie-arrangement	Weging en beoordelingscriteria	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Informatie- en archief-beheer	Gemeenten stimuleren archiefzorg op orde te hebben. Belang en doelen: Beschikbaarheid en toegankelijkheid van informatie: als verant-woording van bestuur en bedrijfsvoering van overheid; voor recht- en bewijszoekende burger; vanuit cultuur-historisch belang; voor weten-schappelijk onderzoek.	Jaarlijkse horizontale verantwoording door zorgdrager aan de raad/algemeen bestuur door middel van bijvoorbeeld KPI's of vergelijkbare rapportage. Hieruit volgt: • jaarlijkse toezending van horizontaal verslag; • beoordelen archief-verordening; • beoordelen archiefbewaar-plaats/-ruimte; • toetsen kwaliteits-systeem; • toetsen werking informatiebeheerssysteemen; • toetsen staat archiefbescheiden en overbrenging, vervanging, vervreemding, vernietiging en openbaarheid ervan.	Op grond van: • Archiefwet, Archief-besluit en Archief-regeling en aanvullend beleidskader archieftoezicht; • bestaande (inter-) nationale normen voor archief- en informatiebeheer. Op basis van: • jaarlijkse toezending van de door het verantwoordelijk orgaan vastgestelde rapportage; • risicobeoordeling op basis van achterstanden in archiefbewerking en/of vernietiging, achterblijvende werking kwaliteitssysteem, ondernomen acties op aanbevelingen, staat van archiefruimten; en • verificatie- en inspectiebezoeken.	*Zorg voor en beheer van archief op orde* <u>Intensiteit toezicht: laag</u> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per 3 jaar. Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten. Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet door gedeputeerde staten zijn ontvangen.	*Zorg voor en beheer van archief op enkele (niet-zwaarwegende) aspecten niet op orde* <u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per jaar (met nadruk op benoemde risico's/thema's). Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten. Criterium voor wel/niet zwaarwegend is of sprake is van wel/geen taakverwaarlozing zoals opgenomen in de model KPI-rapportage.	*Zorg voor en beheer van archief op meerdere zwaarwegende aspecten niet op orde* <u>Intensiteit toezicht: hoog</u> Frequentie algemeen inspectiebezoek, met extra nadruk op de risico's: 2x per jaar (waarvan 1x monitoring voortgang). Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar + meerdere aanvullende actualisaties per jaar op de aanbevelingen van gedeputeerde staten.

[1] KPI's: Kritische Prestatie Indicatoren Archief, zie Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) VNG

Domein	Belang toezicht	Informatie-arrangement	Weging en beoordelingscriteria	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Huis vesting Status-houders	Huisvesting van statushouders conform de wettelijke taakstelling die het Rijk halfjaarlijks aan gemeenten oplegt. NB: Op dit domein vindt doorlopend toezicht plaats vanwege twee halfjaarlijkse taakstellingperiodes per kalenderjaar: van 1 januari t/m 30 juni en van 1 juli t/m 31 december. Na elke taakstellingperiode worden de resultaten beoordeeld. De provincie hanteert hierbij de interventieladder.	• Maandelijkse realisatie-cijfers van het Rijk via het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) en realisatie-cijfers uit het Taakstelling-volgsysteem (TVS); • (Regionale) overleggen met gemeenten, corporaties, COA en Vluchtelingenwerk; • Indien beschikbaar: rapportages van gemeenten met daarin aantoonbare huisvesting.	Op grond van wettelijke taakstelling: • Gemeenten dienen per half jaar de volledige taakstelling te realiseren, bestaand uit de nieuwe halfjaarlijkse taakstelling, inclusief eventuele voorsprong of achterstand uit vorige periode(n). • De jaarlijkse IBT-beoordeling toetst de realisatie van beide halfjaarlijkse taakstellingen over het hele IBT-jaar, inclusief voor- of achterstanden uit het voorgaande IBT-jaar. • Achterstanden moeten worden ingelopen. NB: • De provincie weegt bij achterstand mee of er sprake is van omstandigheden buiten gemeentelijke invloed, zoals onvoldoende koppelingen vanuit het COA per 1 april of 1 oktober. • Bij afwijkende gemeentelijke cijfers wordt afgestemd met de gemeente en het COA om tot overeenstemming te komen. • De provincie betrekt bij de beoordeling ook zelfhuisvesting, feitelijke huisvesting en geplande	• Voldaan aan de wettelijke taakstelling, inclusief het wegwerken van een eventuele achterstand uit vorige periode(n). <u>Intensiteit toezicht: laag</u> • Maandelijks monitoren voortgang. • Jaarlijks ambtelijk overleg provincie-gemeente. • Bij signalering dat de taakstelling mogelijk niet wordt gehaald, plant de provincie een (extra) ambtelijk overleg in om informatie op te vragen en te beoordelen welke acties nodig zijn om alsnog aan de taakstelling te voldoen.	• Niet voldaan aan de wettelijke taakstelling, of de achterstand uit vorige periode(n) is niet volledig weggewerkt • Interventieladder: trede 1, 2 of 3 <u>Intensiteit toezicht: gemiddeld</u> • Tweewekelijks monitoren voortgang. • Trede 1 en 2: signalering en validering. De provincie plant een (extra) ambtelijk overleg in om informatie op te vragen en te beoordelen welke acties nodig zijn om alsnog aan de taakstelling te voldoen. • Trede 3: acties en termijnen. GS sturen gemeente een brief waarin acties en termijnen worden gesteld om de achterstand in te lopen. De gemeente stelt in overleg met corporatie(s), regievoerder COA en de provincie een Plan van Aanpak om naast de halfjaarlijkse de opgebouwde achterstand in te lopen. • Bestuurlijk overleg vindt plaats met gemeenten die op trede 2 of hoger staan én waarbij de achterstand gelijk blijft op verder oploopt. Bij	• Niet voldaan aan de acties en termijnen die gesteld zijn om de achterstand in te lopen. • Interventieladder: trede 4, 5 of 6 <u>Intensiteit toezicht: hoog</u> • Tweewekelijks monitoren voortgang. • Trede 4: Gemeente ontvangt vooraankondiging juridische interventie. • Elke 6 weken is er ambtelijk overleg tussen gemeente en provincie over de voortgang. • Elk half jaar is er een bestuurlijk overleg. • Bij de verwachting dat een gemeente niet (tijdig) voldoet aan haar verplichtingen, kan bestuurlijk overleg volgen over een besluit tot indeplaatsstelling (trede 5), en indien nodig feitelijke indeplaatsstelling (trede 6).

huisvesting (‘in de pijplijn’) die nog niet in het TVS zijn verwerkt, mits deze (schriftelijk) zijn aangetoond.

ingelopen achterstand vervalt dit overleg.

[1] KPI’s: Kritische Prestatie Indicatoren Archief, zie Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI’s) VNG

Domein	Belang toezicht	Informatie-arrangement	Weging en beoordelingscriteria	Toezichtregime groen	Toezichtregime oranje	Toezichtregime rood
Erfgoed	Bescherming van cultuurhistorische waarden en monumenten	Documenten van beleidscyclus: • (Meerjarig) beleid; • Actuele Erfgoedverordening (al dan niet opgenomen in het Omgevingsplan) • Verordening gemeentelijke adviescie. • Omgevingsvisie/ omgevingsplan • Beslis- en aanbiedingsdocument en En bij steekproef en/of melding: de dossiers.	Interpreteren van de criteria uit de Omgevingswet en bijbehorende wet- en regelgeving: Beleid: • Inzicht geven in de wijze waarop aanwijzing en instandhouding/bescherming van erfgoed wordt geborgd (o.a. duurzaamheid). • Inzicht geven in de beleidscyclus: hoe zijn advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving geborgd en hoe wordt omgegaan met klachten en meldingen. • Omgevingsvisie besteedt aandacht aan de bescherming van erfgoed. • In het Omgevingsplan zijn regels opgesteld ten behoeve van de bescherming van erfgoed. • Planning: • Tijdige vaststelling uitvoerings-programma voor 1 januari;	Gemeente waarborgt de instandhouding/bescherming van erfgoed voldoende. *De uitvoering & handhaving wordt meegenomen bij domein Omgevingswet*. Intensiteit toezicht: laag • Ambtelijk gesprek over bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 keer per jaar. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).	Gemeente waarborgt de instandhouding/ bescherming van erfgoed onvoldoende. *De uitvoering & handhaving wordt meegenomen bij domein Omgevingswe* Intensiteit toezicht: gemiddeld • Ambtelijk gesprek over bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. • Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting en informatie op vraagpunten. Afspraken ter verbetering van uitvoering en handhaving. • Als onduidelijkheid blijft of afspraken stagneren: opschaling naar managementoverleg en bestuurlijk overleg. Afhankelijk van uitkomst daarvan rood toezichtregime. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven of als gemeenten meerjarig onder oranje-toezichts-	Gemeente waarborgt de instandhouding/bescher-ming van erfgoed nauwelijks tot niet. *De uitvoering & hand having wordt mee genomen bij domein Omgevingswet* Intensiteit toezicht: hoog • Ambtelijk gesprek over bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar • Bestuurlijk overleg en afspraken • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven, als gemeenten onder rode toezichtsregime vallen of als er gerede twijfel is dat gemaakte afspraken/gestelde doelen niet worden gehaald (steekproef) • Interventie: fase 3 – en verder – volgens bestuurlijke interventieladder (van het landelijke beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing).

• Voorgenomen werkzaamheden; • Benodigde en beschikbare financiële en personele middelen. Uitvoering: • Voldoende en deskundige personeel voor de taakuitoefening volgens de kwaliteitscriteria (toelichting geven op kwaliteitscriteria). • ---------- Themaonderzoeken en/of reality checks: • Goede doorwerking van de cyclus beleid en uitvoerig • Voldoen aan de (wettelijke) eisen.			regime vallen (steekproef).

[1] KPI's: Kritische Prestatie Indicatoren Archief, zie Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) VNG